

Ureterorenoskopsko liječenje kamenaca u mokraćovodu – utjecaj iskustva i vještine operatera na ishod operacije

Davor Librenjak, Marijan Šitum, Dijana Gugić, Kazimir Milostić, Mario Duvnjak

Cilj Odrediti utjecaj obrazovanja i usvojenih vještina urologa koji provodi ureterorenoskopsko liječenje kamenaca u mokraćovodu na ishod liječenja.

Postupci Istraživanje je uključilo 422 bolesnika (234 muškarca, 55,4%) koji su podvrgnuti ureterorenoskopiji zbog uklanjanja kamenaca u mokraćovodu na Zavodu za urologiju Kliničkoga bolničkoga centra Split, Hrvatska, između 2001. i 2009. Svi zahvati provedeni su uz pomoć polurigidnog Wolfvog ureteroskopa i elektropneumatičkog generatora za litotripsiju. Operateri su podijeljeni u dvije skupine. Prva skupina se sastojala od 4 urologa koji su počeli učiti i provoditi endoskopske zahvate na početku specijalizacije, dok se druga skupina sastojala od 4 urologa koji su počeli provoditi endoskopske zahvate kasnije u karijeri, u prosjeku više od 5 godina nakon specijalizacije.

Rezultati Radiološki testovi potvrdili su da je 87% (208/238) kamenaca potpuno uklonjeno iz distalnoga mokraćovoda, 54% (66/123) iz središnjega mokraćovoda i 46% (28/61) iz proksimalnoga mokraćovoda. Prva skupina urologa uspješno je provela značajno više zahvata, pogotovo na kamencima u distalnomu (95% vs 74%; $P=0,001$) i središnjemu mokraćovodu (66% vs 38%; $P=0,002$), i njihovi pacijenti su proveli manje vremena u bolnici nakon operacije.

Zaključak Urolozi koji su počeli učiti i provoditi endoskopske zahvate na početku specijalizacije bili su uspješniji u provođenju ureterorenoskopije. Važno je da mladi specijalizanti dobiju pravodobno i sustavno obrazovanje u suradnji s iskusnijim kolegama.